nieuwe
REVU

HOLLANDSE NIEUWE POPSCENE OP ÉÉN FOTO

DE DAG DAT BEATRIX KONINGIN WERD

Een verslag van minuut tot minuut

DE KRONING

Bijna alle fotografen en een hele ploeg verslaggevers van Nieuwe Revu hield zich bezig met de kroning en vooral de gebeurtenissen daar rondom. Wat u vorige week vluchtig op tv zag, is nu voorgoed vastgelegd in Nieuwe Revu.

C. BARTON VAN FLYMEN

BEATRIX WAS HIER

Ze koos voor Amsterdam. En het was de verkeerde plaats, op he verkeerde moment. Beatrix en haar 3000 gasten vier-
den hun sprookjesfeest. Met behulp van 8000 bewakers en ten kost van een groot deel van haar kersverse onderdanen.
Krakers, demonstranten en simpel publiek op wie de schuld strak afgewenteld gaat worden.
Nieuwe Revu volgde deze dag met 28 medewerkers van minuut tot m inuut.

JOHAN ELINGS

15.22 Een man gilt in doodsnood. Hij is net neergeslagen door een M.E.-er. En deze gezagsbeschermer staat op het punt om weer uit te halen, nu met wapenstok omgedraaid zodat de knop vooraan zit.

KEES FONTEIN

15.22 Op het Rokin begint de M.E. met traangasgranaten af te schieten. De demonstranten leren al snel dat ze deze granaten direct in het water moeten gooien.

EEN PLECHTIG MOMENT IN VIER BEELDEN.

ANP-FOTO

15.22. Koningin Beatrix legt de Eed als bedoeld in artikel 53 van de grondwet af. De 3000 genodigden in de Nieuwe Kerk luisteren muisstil toe.

Op het Spui kon je voor drie gulden een polaroid foto laten maken van een gevecht met een namaak M.E.- er.

Al voor de kroning was het al raak bij de kruiser De Ruyter. Een marineofficier werd met verf besmeurd. Een waarschuwing dat er meer dreigde in Amsterdam.

Een kogelvrij schild dat was opgesteld bij het Amstelhotel, de verblijfplaats van de meeste hooggeplaatste gasten bij de kroning. Het hotel was in een soort vesting veranderd voor een paar dagen.

Een ploeg rechercheurs trekt kennelijk welgemoed aan het werk. Het is nog vroeg. Er is nog niets gebeurd in Amsterdam.

De kroning werd uitputtend gerepeteerd. Hier treden de plaatsvervangers van Claus en Beatrix de Nieuwe Kerk binnen.

Mode-ontwerper Frank Govers — over de kleding van Beatrix:
„Ach ja, dat blauwe chiffon wat ze aanhad. Ach, ik vind het zo pijnlijk om het altijd in het negatieve te trekken. Ze heeft er waarschijnlijk erg goeie bedoelingen mee gehad om het aan te trekken. Nee ik geef er geen mening over. Nee, alleen dat ik het erg slecht vond. Ook dat hermelijn, bah."

Op de Dam wordt de loper waarop Beatrix de afstand tussen het paleis en de Nieuwe Kerk zal overbruggen vastgespijkerd.

OVERHEID EN DEMONSTRANTEN TREFFEN VOORBEREIDINGEN VOOR DE INHULDIGING

JUTKA RONA

Koningin Juliana vertrekt voor de laatste maal als vorstin vanaf paleis Soestdijk. Zij werd door Prinses Margriet, Pieter en hun kinderen opgehaald.

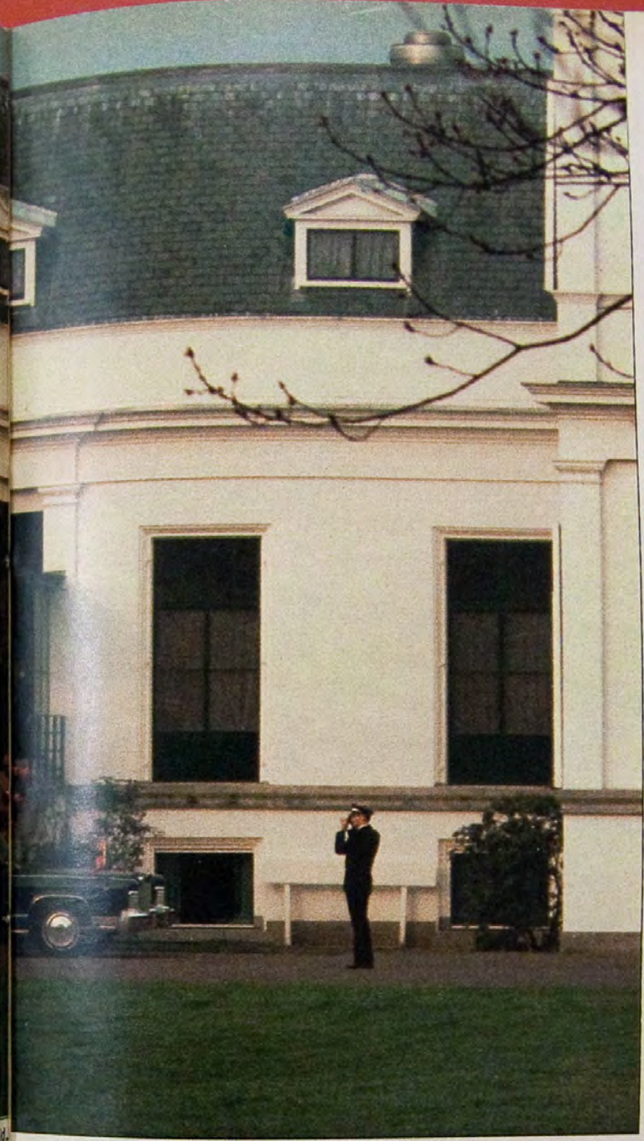

00.00-01.00 Bij twee makelaars worden stenen door de ruit gegooid.
01.20 Op de hoek Rozengracht-Marnixtraat zijn leuzen op de muur gekalkt. Trix is nix, Trix kan nix.
01.24 Agenten zijn hun privé-auto kwijt, die geparkeerd stond op het Waterlooplein. Een collega geeft hun een lift om de weggesleepte wagen op de Cruquiusweg op te halen.
01.30 Bij een makelaar in de Van Mierisstraat zijn de ruiten ingegooid.
01.45 De bewaking van het hoofdbureau van politie wordt overgenomen door de Mobiele Eenheid.
01.55 Alle particuliere kraanwagens zijn ingerukt, er rijden alleen nog politie-kraanwagens.
02.27 Het spergebied is autoschoon, op een bus achter de Nieuwe Kerk na.
03.02 ME-bus 3640 wil uit verveling door de stad gaan rijden. De bemanning moet eerst beschermende kleding halen.
05.08 ME-bus 3592 informeert of er iets bekend is van vaste posten. Commando-centrale draagt op te blijven waar men is: bij de makelaars.
05.46 Mobiele Eenheid 291 informeert via welke wegen krakers Amsterdam binnenkomen. Antwoord: „Van alle kanten."
06.12 De ME signaleert een groepje van ongeveer tien man op de Bilderdijkkade. De agenten zullen deze mensen in de gaten houden.
06.26 In totaal 35 eenheden van de Mobiele Eenheid van Zuid-Holland rijden via de A-10 de hoofdstad binnen. Ze worden naar de Jan van Galenstraat gedirigeerd. ▸▸

Ze waren er toch nog. De echte Oranjeklanten. Zoals Mevrouw Vollmer uit Amsterdam. De meeste fans van Oranje hadden echter uit angst verstek laten gaan. Mevrouw Vollmer: „Zelf had ik ook wel angst om hier naar de Dam toe te komen. Ik was bang dat ze met verf zouden gaan gooien. Daarom heb ik maar mijn oudste jas aangedaan. Ik loop hier alleen met nieuwe kousen."

JUTKA RONA

JUTKA RONA

De leden van de Eerste en Tweede Kamer reisden per speciale trein, gehuurd van de Franse spoorwegen, naar Amsterdam.

WIM RENSEN

Aankomst van de vier uur.

BERRY STOKVIS

M.E. 's morgens om

Om zes uur 's morgens de laatste M.E. instructie in de Koopmansbeurs.

HANNES WALRAVEN

Kraaiepoten en verf worden naar de auto's van de officiële gasten gegooid.

ANP

De eerste rookbom van kraker Kees op de feestelijk versierde Dam.

DE HOOFDPERSONEN BEGEVEN ZICH OP WEG NAAR AMSTERDAM. JULIANA VOOR HET LAATST ALS KONINGIN

HANS AARSMAN

De eerste blokkade waarop de „Autonomen" stuiten, na het vertrek van hun demonstratieve optocht vanaf het Waterlooplein, is de Blauwe Brug. Busjes op elkaar geperst, geen doorkomen aan. Het is rond half drie.

HANS AARSMAN

Het Rokin, twintig minuten na de charge op de Blauwe Brug. Ook hier oprukkende M.E. om de demonstranten de weg naar de Dam te verhinderen. De broodjesverkopers in hun kramen kunnen het verder vergeten. De schade is aanzienlijk. De venters pakken in en zoeken een goed heenkomen.

HANNES WALRAVEN

Waterlooplein, een mislukte individuele charge. Het paard staat, zijn berijder dreigt gemolesteerd, maar wordt dan ontzet. Door omstanders. Na zijn ontzetting, in tweeërlei opzicht, gaat de gevallen maar bereden M.E. zijn weg. Niet nadat hij zijn redders uitbundig gegroet heeft. En hij gegroet is. Ontroerend tafereel in knokkend Amsterdam.

GEORGE VERHEERE

Oponthoud in de Damstraat. Een afgeschreven autootje in de fik en beide partijen kunnen even op afstand adem halen.

ROOKBOMMEN TEGEN KLINKERS, DE STRIJD WAS FEL EN VERBETEN

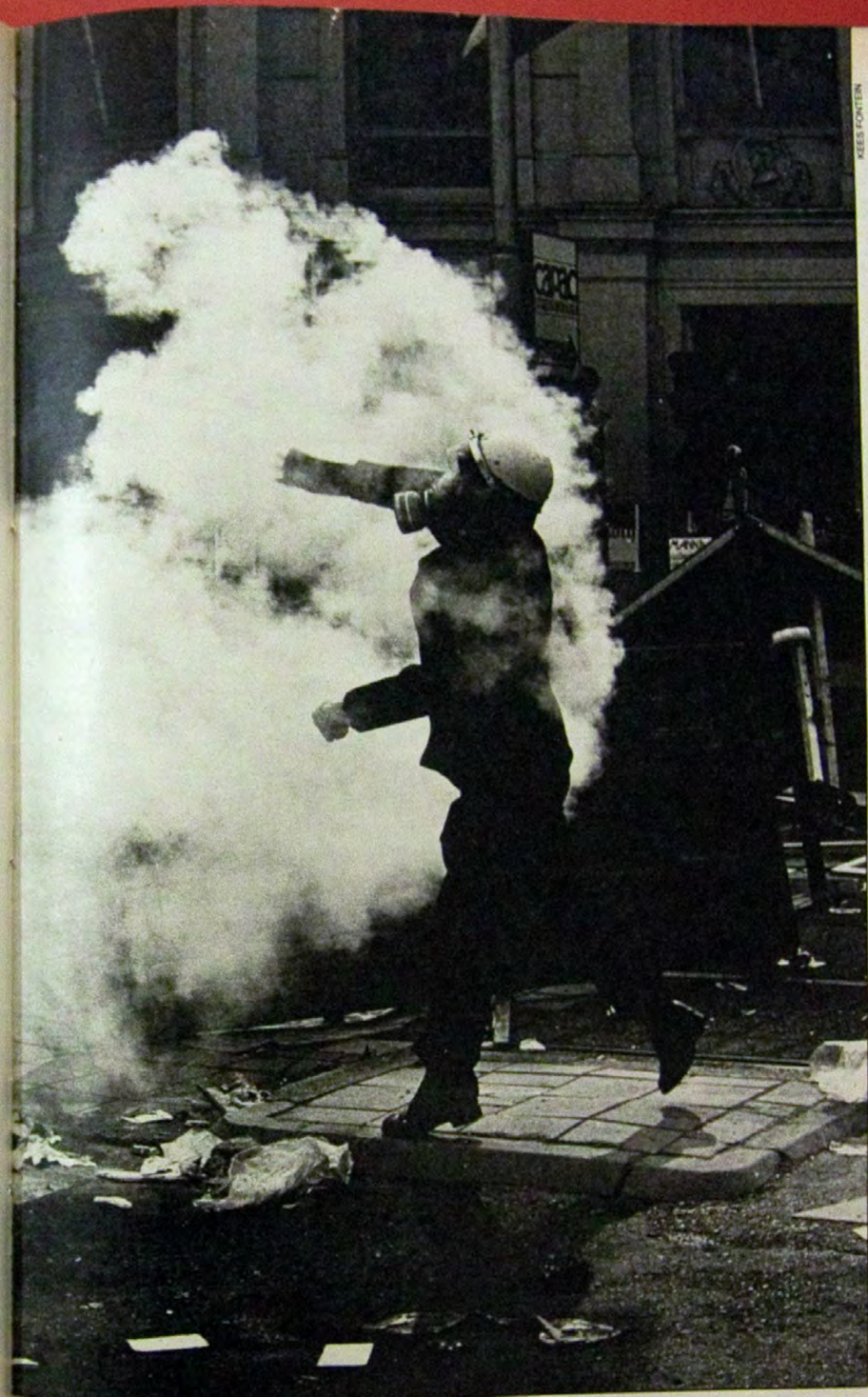

KEES FONTEIN

Rokin: rookbommen tegen klinkers. En het waren niet alleen demonstranten die klinkers gooiden of agenten die rookbommen wierpen. Vaak „vergisten" de partijen zich in hun wapens.

06.59 Er wordt allerlei troep uit het pand Spuistraat 76 gegooid.
07.18 De stoet Peking (codenaam voor de rij auto's waarin Beatrix vervoerd wordt) is ter hoogte van Muiden.
07.28 De stoet Peking rijdt over de Stadhouderskade richting Dam.
08.30 De stoet Valkenburg (code voor Juliana-auto's) vertrekt van Paleis Soestdijk.
08.57 De stoet Valkenburg snelt over de Stadhouderskade.
09.47 Koningin Juliana en leden van de koninklijke familie betreden de Mozeszaal van het Paleis op de Dam.
10.00 De abdicatieplechtigheid neemt een aanvang. Op de Dam is het niet erg druk. De stemming is gemoedelijk.
11.00 De oude en nieuwe vorstin spreken elkaar toe op het balkon van het Paleis. Het publiek verstaat nauwelijks iets. Gejuich en boe-geroep overstemmen elkaar. Er wordt een rookbom gegooid.
11.00 Voor de ME'ers in de Jan van Galenstraat worden films gedraaid. Er zijn twee flipperkasten en twee tv-toestellen. Ze hebben voor vandaag de opdracht meegekregen om „het rustig en menselijk te houden" en „wat begrip te tonen". Een ME'er uit Zwijndrecht: „Als je vijf jaar op een klein kamertje zit dan wil je wel. Dan vind ik het heel begrijpelijk als je gaat kraken. Het zijn inderdaad weleens de verkeerden die de klappen van ons krijgen."
11.20 De ME-pelotons 3980 en 3592 worden naar het kruispunt bij een zojuist gekraakt pand in de Bilderdijkstraat gestuurd met de opdracht dit te ontruimen.
11.38 Er worden door het hoofdbureau ruiters en vijf ME-pelotons ter versterking gestuurd. Ieder peloton bestaat uit vier wagens, elk met een bemanning van 12 man.
11.50 De ME krijgt opdracht om de Bilderdijk- en Kinkerstraat schoon te vegen in de richting van de Jacob van Lennepstraat.
11.53 Politieagenten te paard voeren een charge uit, ze worden gevolgd door wagens.
11.55 Auto's worden dwars op de weg gezet. Er wordt nog een peloton ingezet.
12.06 De krakers en medestanders werpen barricades op.
12.08 Een ambulance wordt aangevraagd voor een gewonde aan de kant van de Mobiele Eenheid.
12.10 Er wordt opnieuw een charge uitgevoerd.
12.11 De ME moet zich terugtrekken uit zicht van de krakers.
12.20 Op het kruispunt Kinker- ›››

straat-Bilderdijkstraat wordt met rookbommen gesmeten. Het aantal demonstranten groeit.
12.22 De ME krijgt de opdracht om zich te hergroeperen in de Jan van Galenstraat, de schade op te nemen en stand by te blijven.
12.30 Een groep van zo'n 1500 mensen beweegt zich in een optocht in de richting van het hoofdbureau van politie.
12.59 Een groep van zo'n 40, 50 man, getooid met zwarte vlaggen, trekt de Marnixstraat in.
13.10 Leden van de Eerste en Tweede Kamer arriveren bij de ingang van het Paleis aan de Nieuwezijds Voorburgwal.
13.32 Zo'n 1000 krakers vernamelen zich bij de Dokwerker voor een demonstratieve optocht.
13.47 Drie ME-pelotons met twee waterwerpers krijgen opdracht op te rukken naar de Dokwerker.
13.48 De politie wil voorkomen dat de demonstranten een route kiezen die naar de binnenstad leidt. Men kan kiezen tussen onderhandelen met de krakers over de route anders moeten ze door de ME opgevangen worden. De stoet krakers zet zich inmiddels in beweging richting Waterlooplein en Amstelstraat, dus richting centrum. Op het Waterlooplein groeit de stoet snel tot een paar duizend man. De brug over de Amstel wordt door de ME afgesloten. Op vijftig meter afstand wordt er onderhandeld tussen krakers en ME over een alternatieve route.
13.53 Van achter de krakers worden er opeens stenen gegooid. Daarna wordt er een waterstraal op de menigte gezet.
13.54 Er wordt een rookbom gesmeten. De ME voert charges uit.
13.55 Leden van de Eerste en Tweede Kamer begeven zich vanuit het Paleis via de pergola naar de Nieuwe Kerk. Tijdens het binnenkomen van de Kamerleden wordt de Krönungsmesse van Mozart uitgevoerd door het Jeugdkoor van de Vrije School uit Den Haag.
13.57 Een tweede ME-ring in de Amstelstraat staat klaar. De ME denkt ruiters nodig te hebben.
13.58 De ME'ers verlaten de wagens en moeten de brug gaan ontruimen. De GG en GD wordt gevraagd om zich te bekommeren over gewonden die aan de kant van de ME zijn gevallen. Dan komt de opdracht om de menigte te verspreiden over het Waterlooplein.
14.00 Mogen we traangas gebruiken? vraagt peloton 3583. ››

Amsterdam huilde bij de kroningsfeesten. Voornamelijk door het traangas, dat de M.E. in forse hoeveelheden gebruikte. Een sjaal voor de mond gebonden hielp niet. Toch werden er ook overwinningen geboekt. Zo beschouwt de jongen, op de foto onder, tenminste de verovering van een politiepet.

De strijd op het Rokin was lang en verbeten. Een aantal jongeren gooit hier met stenen naar de oprukkende M.E.

Gewonden vielen er aan beide kanten. Zowel bij de politie als bij de demonstranten. De ambulances waren overigens wel opvallend veel eerder bij de gewonde politiemensen.

DE STEMMING WAS ZO GELADEN DAT ONGELUKKEN ONVERMIJDELIJK WAREN

14.01 Toestemming voor traangas. De veldslag breekt nu echt los.
14.06 „Het is hier oorlog!" roept de ME op het Waterlooplein. De ME vraagt om andere maatregelen, zegt het niet te redden met lat en traangas. De benarde ME'ers denken aan karabijnen. De angst aan de kant van de demonstranten is even groot. Grote groepen vluchten alle kanten op.
14.12 De Mobiele Eenheid vraagt om nog meer waterwerpers. Drie van deze kanonnen vegen de Amstel voor Carré schoon. De Magere Brug wordt door de ME bezet.
14.16 „De druk op de Magere Brug is te groot voor me" roept een ME-commandant.
14.18 21 ME-busjes scheuren over de Stadhouderskade naar het vechtterrein. De busjes op het Waterlooplein draaien rondjes als dolgeworden Indianen.
14.26 „We gaan hier weg, het gaat veel te ruig." Noodkreet van de ME.
14.29 In de Nieuwe Kerk luidt de protocollair voorgeschreven koperen bel. Op het Waterlooplein vallen vier agenten met hun paarden. Sommige dieren lopen los rond.
14.30 De voorzitter van de Staten-Generaal, prof. dr. Th. L. M. Thurlings opent de Verenigde Vergadering in de Nieuwe Kerk.
14.32 Een kleine honderd pacifistische jongeren probeert via de Damstraat de Dam te bereiken. Gewone agenten houden hen eerst tegen. Maar al snel komen een vijftal ME-bussen die de zaak overnemen.
14.36 De ME meldt een zwaargewonde collega op het Waterlooplein.
14.39 Alle paarden zijn weer terecht.
14.44 Het bevel komt om zich terug te trekken naar het Spui, de Kalverstraat, en het Rokin.
14.53 De eerste demonstranten bereiken het Rembrandtsplein.
14.55 De koninklijke stoet vertrekt via de pergola naar de Nieuwe Kerk.
14.56 De politie op de Dam en het Rokin raakt in moeilijkheden. Zowel door de menigte die vanaf het Waterlooplein oprukt als die uit de Damstraat.
14.58 De ME heeft nog twee pelotons over. De rest is gehavend door schade. Op de Dam heerst een nerveuze sfeer. Een kraakgroep verspreidt een vals pamflet, waarin de burgemeester van Amsterdam de bevolking oproept de Dam te verlaten.
15.00 De ceremoniemeester in de Nieuwe Kerk kondigt Beatrix aan met de woorden: „De Koningin."
15.02 De ME is het overzicht kwijt, waar iedereen zit.
15.08 Een ME-commandant wil hergroeperen. „Ik heb gewonden en schade en er kan op het Rokin niet uitgestapt worden. Levensgevaarlijk."
15.10 Beatrix in haar speech in de Nieuwe Kerk: „Deze dag zal koninginnedag blijven."
15.14 Prinses Juliana pinkt een traantje weg. Er ligt een gewonde in de Kalverstraat, die voortdurend buiten kennis raakt.
15.16 Er worden barricades opgeworpen bij rederij Kooy op het Rokin.
15.20 Problemen duren voort op het Rokin. „Ik wil traangas gebruiken. Maar ik heb niet meer," meldt een ME'er.
15.22 Koningin Beatrix legt de eed af. Vanaf het Rokin waait rook.
15.35 De rijkspolitie in Alkmaar wordt opgeroepen voor assistentie.
15.41 Rokin bij Dam met twee pelotons, Spui Rokin twee pelotons, half peloton op Weteringschans, een peloton op de Nieuwe Zijds. Intussen leggen de 225 Kamerleden de eed af aan de koningin.
15.48 „Ik zie rookbommen, ik zie geen kans nu het Rokin te ontruimen," zegt een ME'er.
16.01 Rook op het Rokin. Twee motoren van de politie zijn in brand gevlogen. Enkele kraampjes zijn omver gegaan.
16.04 Als beste methode wordt overwogen, dat er gewerkt wordt met drie pelotons, een waterwerper en daarachter motoren. Maar de paniek is compleet. Wagens weten niet goed hoe ze op de opgedragen plek moeten komen. Er zijn kapotte wagens. En er is gebrek aan traangas.
16.29 „Svp, aanvulling traangas." „Daar kunnen wij niet in voorzien, daar moet u zelf voor zorgen."
16.30 „Wij moeten beslist traangas hebben."
Op hetzelfde moment verlaat koningin Beatrix de Nieuwe Kerk. En spelen alle carillons in de stad het Wilhelmus.
16.39 „Alle auto's op het Rokin graag dwars parkeren. Mededeling voor allemaal. We hebben weer 54 patronen."
16.42 „Alle ramen bij drogist eruit, we zijn bang voor plunderingen."
17.03 „Waterwerper kan niet meer werken, nagenoeg geen water meer. Alle ruiten liggen eruit."
17.15 In het paleis ontvangt de nieuwe vorstin alle Kamerleden. Er wordt een koud buffet geserveerd.
17.41 „Mensen die jullie via de Raadhuisstraat hebben weggejaagd komen via de Oudezijds Voorburgwal weer retour."
17.43 De Rijksvoorlichtingsdienst aan de telefoon.
Wat doet koningin Beatrix vanavond. Gaat ze naar het vuurwerk?
RVD: „Waarom niet?"
Bij ongeregeldheden zou ze mogelijk niet gaan.
RVD: „Ongeregeldheden? Kijk naar de Dam, allemaal vlaggetjes, gezellig. Nee hoor, Beatrix gaat vanavond gewoon."
17.58 „Het publiek gaat weer groeien," meldt de ME.
18.44 „Kloveniersburgwal. Oude Hoogstraat. We worden bedolven onder de stenen."
18.47 Helikopter geeft samenscholing door op de Kloveniersburgwal. Het is zo'n 300 man. In de Jodenbreestraat wordt flink gevochten.
18.52 „Heeft u nog ruiters?"
19.01 „We hebben één peloton bij elkaar geraapt."
20.00 Op het Paleis op de Dam ontvangt koningin Beatrix haar koninklijke gasten. Haar feest gaat door.
20.23 „Voor op het Rokin hebben ze traangas nodig. Kan dat gebracht worden?"
21.14 „Rijkspolitie Utrecht en Dordrecht naar Weteringcircuit."
21.28 De helicopter krijgt opdracht om te gaan kijken in de Kalverstraat of daar geplunderd wordt.
21.46 „Bericht dat bij die barricade Rokin verbindingen zijn gemaakt met de tramleiding."
22.10 „Even een peloton naar de Kalverstraat, daar wordt geplunderd."
22.17 „Met spoed een ambulance naar Muntplein voor zwaargewonde. Verschillende wagens naar Koningsplein waar het rumoer snel toeneemt. Eentje zit daar in de penarie: te weinig personeel voor te groot aantal raddraaiers."
22.23 „Ja, waterwerpers, kijken jullie een beetje uit voor de burgercollega's, die worden zeiknat." Opdracht aan aantal pelotons om op te rukken naar Koningsplein en „de meute uit elkaar te slaan!"
22.32 De commandant van de RP Rotterdam weigert nog langer mee te doen. Zijn wagens hebben geen ruiten meer.
Koningin Beatrix arriveert op het schip de „Prinses Beatrix" om naar het vuurwerk te kijken.
22.45 „Hier staat een stoel midden op straat. Kennelijk is de politiepost Rembrandtsplein geplunderd."
„Charges uitvoeren."
„Onmogelijk, we zijn met te weinig man."
„Wacht, ik laat versterking aanrukken."
22.52 „Hier 3602. We worden aan alle kanten belaagd, maar ik geloof dat we onszelf aan het kietelen zijn. Dat als we ons terugtrekken, het vanzelf overgaat."
„U krijgt er vier pelotons bij."
23.07 „Hier Dordrecht, we hebben eindelijk de gewonde collega geloosd. Heeft u nog iets voor ons?"
„Met spoed naar de Vijzelstraat."
23.20 Om half twaalf 's avonds, als het even rustig lijkt, de adellijke gasten nietsvermoedend van het vuurwerk en hun drankjes genieten, lossen de ME en Marechaussee-ploegen elkaar af. Het gaat allemaal op zijn gemakkie toe.
Op de televisie meldt Koos Postema dat het nu rustig is in Amsterdam, de Eurovisie sluit af. Het land heeft een nieuwe koningin en er knalt nog steeds wat vuurwerk.
00.03 „Zeg 3802 u schijnt een oliespoor na te laten, in plaats van water." Waterwerper: „Ja, dat hebben we ook gemerkt dus we trekken ons even terug van de Vijzelstraat."
00.09 „3803 naar Leidseplein"
„En een extra peloton naar het Carlton Hotel. U gebruikt nog geen traangas."
„GG en GD ook op weg."
„Waar blijft die GG en GD nou voor die gewonde collega op het Leidseplein?"
„Assistentie gevraagd voor Mariott en Korte Leidsedwarsstraat."
00.39 „Reguliersbreestraat 38 wordt geplunderd."
00.54 „Met spoed assistentie voor collega's Paleis van Justitie."
Vanaf één uur 's nachts lopen de onregelmatigheden snel in aantal terug. En dan begint de inventarisatie. „Hoe groot is de schade bij Dordrecht?" Kapotte ruiten, lekke banden, stukgegooide zwaailichten, en honger. Veel honger. «

00.54 MET SPOED ASSISTENTIE BIJ PALEIS VAN JUSTITIE